

Een echokamer met makkelijke meningen: de diverse waanzin bij Op1

Posted on 24 juni 2023 by Mark Koster

'De kijkcijfers zijn niet belangrijk, als wij maar divers zijn.' Wie op de redactie van *Op1* werkte, kon de kreet soms horen op de dagen dat BNNVARA uitzending had. Het was niet eens cynisch bedoeld, het was blijmoedig en oprecht activisme.

Op1 was het podium voor het eigen gelijk. In Hyde Park heb je speakerscorner, in Hilversum gaan activisten achter een tafel zitten met een paar nauwkeurig geselecteerde 'aangevers' om zich heen en dat heet dan een talkshow.

Het is pulp-tv in makkelijke meningen. Vroeger had je Jerry Springer. Dat was pulp-tv in menselijke emoties. In zekere zin was dat beter: dat was tenminste nog lekker ongemakkelijk.

Op1 is een gebouw met echokamers

Met de crisis bij wat ooit het belangrijkste praatprogramma van Nederland was, zijn we beland in het eindstadium van de publieke meningsvorming. *Op1* is geworden tot een gebouw met echokamers waarin elke omroep zo hard mogelijk door een megafoon mag tetteren. *One flew over the cuckoo's nest*, maar dan op het mediapark.

De crisis begon in het najaar van 2019 toen Eva Jinek opstapte bij de NPO en naar RTL vertrok. Jinek is geen activist, maar een nieuwsgierige dame die durft door te vragen en luistert naar wat de gasten te vertellen hebben.

Soms leeft ze zo mee dat ze vol schiet. Oprah Winfrey maar dan twintig jaar later. Een gekwalificeerde tv-anchor. Inhoudelijk genoeg voor tv, met een vleugje glamour, en de juiste empathie.

Met het vertrek van Jinek hadden de omroepen een acuut probleem. Tijdens een crisisberaad in het V-Hotel in de Amsterdamse Watergraafsmeer ontstond het plan om van het praatprogramma een omroepbrede talkshow te maken, waarbij alle gezindten een plek verdienden.

Dat klonk idealistisch, maar creëerde een gedrocht. En vooral heel veel onderlinge jaloezie. BNNVARA, die het tijdslot lang in bezit had, moest tijd en invloed inleveren. Vóór Jinek vulden eerst *Pauw en Witteman* (tot 2014) en later *Pauw* (tot 2019) het *late night*-tijdslot. Pauw en Witteman waren in de eerste plaats journalisten en pas in de tweede plaats activist, voor zover ze dat al waren.

Zeker Jeroen Pauw is meer een media-ondernemer dan een man die zondag op de Dam met een spandoek staat te zwaaien. Op zondag ontkurkt hij liever een rosétje op een sloepje dan dat hij naar de kerk gaat.

Ook Witteman, wel links stemmend, was eerst journalist en pas dan lid van een politieke familie. Zo hoort het ook. Toen ik Paul Witteman eens als socialist typeerde, keek hij geërgerd op. 'Nee, ik ben ten hoogste sociaal democraat, en dat is geen socialist,' grinnikte hij.

WNL kreeg het 'penvoerderschap'

Als het moest kielhaalde hij zijn beste vrienden: de zaak boven de vriendschap. Pauw zette die traditie voort en werd producent van de populaire talkshow via zijn eigen bedrijf: TV-BV. Hij tuigde een redactie op met gelijkgestemden. Nieuwsjunkies in naam van de journalistiek.

In zekere zin kwam hij los te staan van het drammerige BNNVARA, en dat schuurde altijd al een beetje. Na het Hotel V-beraad begon het nog meer te schuiven. WNL, de 'vrolijke rechtse' omroep, stapte ook in en kreeg het 'penvoerderschap' toegewezen met daarin ook de boedel van TV-BV.

Bert Huisjes, de directeur van WNL, was ambitieus en zag kans om zich met zijn omroep te bewijzen op het Champions League-tijdslot. Maar met de komst van Huisjes begon de invloed van TV BV, inmiddels overgenomen door het Franse Banijay, te verwateren. Huisjes ging over het geld en de infrastructuur van het programma, en kreeg langzaam het stuur in handen.

Frans Klein kon niets meer betekenen

WNL werd machtiger dan BNNVARA. De omroep begon met één avond, maar wist al snel twee avonden te veroveren, 40 procent van de tijd, op een tijd waar BNNVARA jaren het patent had. Hallo, wat is dit? Dit is van ons.

De NPO, waar de van BNNVARA afkomstige Frans Klein de scepter zwaaide, liet het gebeuren. Klein zelf kon niets meer betekenen, nadat hij terugtrad omdat er een integriteitsonderzoek naar hem werd gestart, nota bene over de gunning van de productiedeal aan Pauw. Toen steigerde BNNVARA ook al en dreigde Klein met repercussies als ze niet zouden meewerken.

BNNVARA komt nu met het verhaal dat Bert Huisjes een 'onwerkbaar situatie' heeft gecreëerd. Te vrezen valt dat Huisjes iets te goed zijn best heeft gedaan. Met slinkse verdeel en heers schaakte hij BNNVARA eruit. Uit naam van 'diversiteit' kregen EO en Omroep Max ook de gelegenheid om hun hobby's te mogen uitventen.

En zo kon het gebeuren dat je om half elf s' avonds bij de EO zat te kijken naar drie mensen die spraken over de kracht van gebedsgenezing of dat je bij BNNVARA

moest aanschouwen hoe een presentatrice een *rant* afstak over Israël ('een apartheidstaat!') tegen tafelgast Gert-Jan Segers.

Op1 dreef weg in zijn eigen gekte als gevolg van egomanie, doorgedraaid engagement en gebrek aan journalistieke koersvastheid. Huisjes is snel opgestapt na de klacht van BNNVARA om schade voor WNL te beperken. Dat de situatie 'onwerkbaar' was komt over als een gelegenheidsargument, want de omroepen kregen juist *alle ruimte* om het eigen wereldbeeld te pluggen.

BNNVARA wees de vrijgesproken politicus Richard de Mos af, omdat hij te rechts zou zijn. In elke andere situatie had hij aan tafel gezeten en was hij hard ondervraagd. Hij *wás* het nieuws.

BNNVARA slaat om zich heen

BNNVARA lijkt het, concluderend, niet te kunnen verkroppen dat het slot na decennia definitief uit hun handen is geglipt. De omroep slaat om zich heen, een laatste stuip trekking van een mediabolwerk dat ooit werd aangevuurd door machiavellisten als Vera Keur en Marcel van Dam.

Eerder deze maand weigerde de omroep een documentaire over cancelcultuur uit te zenden, waarin ook de eigen rol werd bekritiseerd. De regisseur, een klassieke BNNVARA man, was er boos over en vertrok.

De rode haan is een brullende muis geworden, piepend in het voorhuis van het verzakte omroepkasteel. Via TV BV dacht BNNVARA haar DNA nog enigszins te waarborgen, maar dat viel uiteindelijk vies tegen. Pauw bleek geen loyale BNNVARA-man en zijn medewerkers ook niet.

Ja, er is een oplossing

Eva Jinek, zijn pupil, was niet van de linkse kerk, maar zweeft ergens tussen D66 en VVD. Ze werkte nota bene voor WNL. Ook politieke verslaggever Peter Kee is een BNNVARA-gezicht, maar sloopt als het moet ook PvdA'ers en GroenLinksers. Hij is inmiddels ook vertrokken bij *Op1*. Hij werd gek van de omroep politiek.

Is er een oplossing? Jazeker. Die ligt in Den Haag. De politiek moet zo snel mogelijk alle licenties intrekken voor de omroepen opdat dit kleutergedrag stopt en de kijker weer naar een volwassen, goed gemaakt en journalistiek verantwoord

praatprogramma kan kijken.

Met de beste mensen van alle omroepen. Man, vrouw, wit, zwart, homo, hetero of alles ertussenin. Tijs van den Brink van de EO, Peter Kee van BNNVARA, Eva Jinek van RTL, Jeroen Wollaars van *Nieuwsuur*, de hele redactie van *EenVandaag*. Wie divers wil zijn, moet selecteren op kwaliteit.

[Mark Koster](#) bericht in *Wynia's Week* over de woelingen op de Nederlandse mediamarkt. Eerdere afleveringen vindt u **[HIER](#)**.

*We vallen u er niet graag mee lastig, maar het is natuurlijk wel waar: de donateurs vormen het fundament van Wynia's Week. U maakt het als donateur mogelijk dat ons online magazine 104 keer per jaar verschijnt. Doneren kan op verschillende manieren, kijk **[HIER](#)**. Alvast hartelijk dank!*